

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	40490 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40490
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гончар Ольга Іванівна, Левченко Сергій Павлович, Халіна Вероніка Юрївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.02.2024 р. – 07.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2024-01/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8_5.pdf

Програма візиту експертної групи https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2024-01/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8_5.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка реалізується у Волинському національному університеті імені Лесі Українки є збалансованою, структурованою, змістовно наповненою, що забезпечує досягнення результатів навчання, та має яскраво виражений регіональний контекст. ОП має необхідне матеріально-технічне, інформаційне, навчально-методичне, кадрове забезпечення. ОП, орієнтована на потреби здобувачів, що підтверджується системними опитуваннями. Експертна група зазначила, що за всіма критеріями ОП відповідає якісному рівню організації всіх освітніх процесів, а за Критерієм 3 має позитивні практики, які відповідають найвищій оцінці. Всі роботодавці є повноцінними партнерами, потужними учасниками у розвитку ОП. У ЗВО дотримані принципи прозорості та публічності. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності через проведення спільних лекцій, підвищення кваліфікації, щорічне рейтингування науково-педагогічних працівників. Сформована академічна доброчесність як складова внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, а сама ВСЗЯ має багаторівневу структуру та задіює всіх учасників освітнього процесу. Освітній процес забезпечує висококваліфікований професорсько-викладацький склад, який систематично працює над підвищенням рівня своєї майстерності. ЕГ відмічає злагоджену роботу гаранта ОП та її відповідальне ставлення до своїх обов'язків. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. Акредитаційна експертиза відбувалась у атмосфері повної відкритості та сприяння всебічному отриманню необхідної інформації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП має особливості, які сформовані завдяки яскраво вираженому регіональному контексту, а саме, транскордонному положенню області, що підкріплене потужною співпрацею зі стейкхолдерами-представниками роботодавців області та системно розвивається і формує фахівців, здатних працювати в умовах транскордонного співробітництва. Також позитивним моментом є ефективне врахування та впровадження досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, виражене у реалізації програми подвійного дипломування. ОП має розгалужену базу для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. ОП дозволяє ЗО здобувати широкий спектр соціальних навичок і надає для цього різні можливості як формальної, так і неформальної освіти. Під час реалізації ОП здійснено пілотне впровадження дуальної форми здобуття освіти. Наявність програм подвійних дипломів вказує на дієвий механізм академічної мобільності. На ОП застосовуються інноваційні та інтерактивні форми лекцій та практичних занять. Використання інформаційно-комунікаційних технологій та технічних засобів навчання, таких як платформа Moodle і програмне забезпечення Microsoft 365. НПП активно підвищують свою кваліфікацію і набувають досвіду через стажування як в Україні, так і за кордоном. НПП беруть активну участь у програмах академічної мобільності. Правила проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими для здобувачів, дозволяють встановити досягнення ними результатів навчання. ЗВО проводить заходи з популяризації академічної доброчесності та застосовує системний підхід до забезпечення академічної доброчесності, включаючи політику, стандарти і процедури. Активний та вмотивований склад НПП, які задіяні у реалізації ОП. Впроваджено ефективну систему розвитку професійної, педагогічної майстерності з ефективним матеріальним та моральним стимулюванням за досягнутими результатами. Активною є співпраця із роботодавцями щодо їх участі в реалізації та удосконалення ОП. Матеріально-технічна база є розгалуженою, містить у собі можливості для всебічного розвитку здобувачів. Позитивною є практика розробки стандартів вищої освіти університету за всіма спеціальностями та спеціалізаціями початкового, першого, другого, третього рівнів вищої освіти відповідно до Національної рамки кваліфікацій. Наявність зручного пошуку освітніх програм на веб-сайті ЗВО дає можливість швидко отримати необхідну інформацію стосовно ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Щодо слабких сторін програми та рекомендацій з її удосконалення, ЕГ зазначила, що цілі ОП не відображають її особливостей. Гаранту та робочій групі рекомендується в період перегляду ОП врахувати у формулюванні мети освітньої програми її особливості для посилення конкурентних переваг та конкретизації мети. Затверджений у 2021 р. каталог ВОК, який застосовувався до 2024 р., потребує покращення за структурою в розрізі наповнення за семестрами та курсами у кількості, яка забезпечить вільний вибір здобувачам, а також узгодженості переліків на сайті ЗВО та кафедри. Рекомендується гаранту, робочій групі, стейкхолдерам та навчально-методичному відділу забезпечення якості вищої освіти, до 01.09.2024 структурувати його за кількістю ВОК відповідно до семестрів та курсів, забезпечити їх розширений вибір, а також узгодженість переліку на сайті кафедри та ЗВО. Низьке залучення

випускників до оновлення ОП, до пошуку баз практики. Активна взаємодія із випускниками, залучення випускників (особливо тих, які продовжують навчання у аспірантурі) до проведення гостьових занять, могла б сприяти підвищенню унікальності ОП. Гаранту та членам робочої групи рекомендується до 01.09.2024 оптимізувати механізм взаємодії із випускниками та з роботодавцями щодо удосконалення ОП, розвитку співпраці щодо запровадження форм дуальної освіти. Застосування досвіду стейкхолдерів сприятиме посиленню врахування регіональних особливостей підприємницької діяльності в області у забезпеченні ПРН за ОП і можуть покращити якість підготовки здобувачів, їх адаптованість до реальних вимог ринку праці. ЕГ рекомендує гаранту, з метою формування унікальності ОП, розширити пул вибіркових дисциплін, які б враховували транскордонне положення ЗВО та особливості дуальної освіти та сприяли б розвитку наукових компетентностей здобувачів, а навчально-методичному відділу забезпечення якості вищої освіти – переглянути терміни організації вибору студентами дисциплін на наступний семестр для їх завчасного включення у розклад. Відсутність чітко прописаного порядку супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Рекомендується відповідальним за матеріально-технічну базу у одnorічний термін створити порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Відсутність активної участі випускників у заходах щодо удосконалення ОП. Незалежний відгук випускників може бути цінним джерелом інформації для покращення відповідності програми потребам ринку праці і розвитку відповідних навичок у ЗО. Обмеженість участі студентів у процесі перегляду освітньої програми. ЕГ рекомендує гаранту та членам робочої групи під час чергового перегляду ОП розширити залучення випускників і студентів до процесу оцінки ОП та внесення пропозицій; розвивати застосування форм дуальної освіти, що посилять практичну складову підготовки ЗО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП полягає в «набутті здобувачами освіти теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішної підготовки висококваліфікованих фахівців за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля, здатних у подальшому виконувати спеціалізовані завдання з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності». В Стратегії розвитку ЗВО (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-05/Strategy_VNU.pdf) зазначено, що «ВНУ імені Лесі Українки є класичним університетом, що створює, зберігає та поширює знання в природничій, суспільній, соціальній, гуманітарній і технічній наукових сферах та галузях охорони здоров'я і національної безпеки». Місією ЗВО визначено, що «університет – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства». За словами гаранта ОП, університет орієнтований на розвиток творчої особистості, на ініціативність, підприємливість та креативність, ці ж якості цінують роботодавці та прагнуть розвивати самі здобувачі, тому мета ОП повністю корелює зі стратегією університету і полягає в наданні здобувачам теоретичних знань та практичних навичок, достатніх для організації підприємницької діяльності та виконання підприємницьких функцій, розвитку власної справи для досягнення соціальних та економічних результатів, для виконання складних практичних завдань, які стоять перед підприємцями в сучасних умовах, саме на основі розвитку зазначених м'яких навичок. Цьому сприяють і особливості ОП, які полягають у врахуванні специфіки транскордонного розташування регіону, в якому здійснюється підготовка фахівців, що також підкріплюється поглибленим вивченням іноземних мов, поєднанням теоретичних знань і навичок з набутим практичним досвідом у межах дуальної форми здобуття освіти, підприємливістю у розвитку власної справи. Керівництво ЗВО та гарант ОП підтвердили намір в подальшому розвитку освітньої програми за вектором визначених особливостей через посилення набуття здобувачами навичок володіння іноземними мовами, компетентностями в сфері зовнішньоекономічної діяльності та розвитку міжнародних відносин у підприємстві. ЕГ зауважує, що формулювання мети ОП варто розширити змістом зазначених особливостей ОП, що надасть програмі конкурентних переваг і конкретизує мету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Взаємодія зі здобувачами, відбувається шляхом опитувань та безпосереднього обговорення. За свідченнями здобувачів, опитування відбуваються систематично (<http://surl.li/qlkrh>, <http://surl.li/qlkwr>) і свідчать, що здобувачі задоволені структурою освітньої програми, змістовим наповненням ОК, переліком вибіркових ОК. Здобувачі

беруть участь в засіданнях робочої групи щодо перегляду ОП (<http://surl.li/qkklxy>, <http://surl.li/qklyc>, <http://surl.li/qklyl>), що підтверджено на фокус-групі. Так, здобувачі висловлювали побажання і надалі організувати зустрічі з роботодавцями, гостьові лекції з фахівцями для здобувачів; відзначали, що в Україні набувають популярності стартапи, тому доцільно включити до переліку ОК Розробка та управління стартапами; зауважили, що ключовими вміннями сучасних успішних підприємців є здатність ефективно керувати людськими ресурсами, тому буде корисною ОК Мотивація та ефективність управління персоналом. Роботодавці також мають можливість надавати свої пропозиції через опитування (<http://surl.li/qkklwr>), серед пропозицій: запропоновано назвати ОК Планування і контроль в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності; уточнити перелік компетентностей освітніх компонентів ОК2.21 та ОК2.17. Також проводиться засідання стейкхолдерів факультету економіки та управління (<http://surl.li/qkmdy>), за результатами враховано пропозиції щодо введення ОК Податкова система, Інноваційне та соціальне підприємництво, Підприємництво і бізнес-культура, Бізнес-планування та фандрейзинг, Транскордонне співробітництво та безпека в підприємницькій діяльності. Участь роботодавців в засіданнях робочої групи підтверджуються протоколами (<http://surl.li/qkmg1>, <http://surl.li/qkmib>, <http://surl.li/qkmih>, <http://surl.li/qklyl>, <http://surl.li/qkmim>). Так, було наголошено, що важливо формувати у майбутніх здобувачів практичних навичок з планування підприємницької діяльності та наступного ведення комерційної діяльності на посередницьких підприємствах різних форм власності, було окреслено основні вимоги до професійної підготовки фахівців та запропоновано активізувати навчання за дуальною формою здобуття освіти. На ОП було отримано рецензії: (<http://surl.li/qkkmkm>, <http://surl.li/qkml1>, <http://surl.li/qkmlb>), в яких також містилися пропозиції, які були враховані: введено ОК22 Екаунтинг і бізнес-діагностика, збільшено кредити на ОК28, об'єднано ОК Комерційна діяльність з ОК Торгівельно-посередницька діяльність в ОК37 Комерційна діяльність торговельних посередників. Представники академічної спільноти підтвердили, що мають можливість вносити пропозиції, в ВСО описані пропозиції представників академічної спільноти та інших стейкхолдерів (<https://is.gd/JowKcs>, <https://is.gd/G6ldjo>, <https://is.gd/omJTpp>). Під час роботи у фоку-групі з академічним персоналом, представники НПП не навели прикладів своїх пропозицій. Окремо ЕГ зазначила щодо необхідності більшої залученості випускників, виходячи із результатів безпосередньої зустрічі на фокус-групі.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На ОП проводиться моніторинг ринку праці області, а також співпраця з Волинським центром зайнятості, Волинською ТПП, громадськими організаціями, підприємницькими структурами, які беруть участь у різних спільних заходах (<https://is.gd/IQurXb>, <https://is.gd/LKR1Hh>, <https://is.gd/5uVDDo>, <http://tinyurl.com/3vyu82te>, <https://is.gd/wIcf1c>, <http://tinyurl.com/426zcbpy>, <http://tinyurl.com/8vpacwz8>). Цілі та ПРН ОП враховують сучасні тенденції ринку праці (ОК 1-4, 6, 7, 10-12, 15, 17, 20-32, 34-41). Наскрізна практична підготовка здобувачів підсилює відповідність потребам ринку праці. Цілі ОП та ПН визначаються з урахуванням галузевого та регіонального контексту. Так, регіональний контекст яскраво виражений та передбачений завдяки врахуванню транскордонного положення області та напряму 5 Стратегія розвитку області (<https://bit.ly/3QdR493>): економічний розвиток та підприємництво. А саме, це враховано під час проходження практик, у тематиці курсових робіт, також ПРН19 доповнено складовою «Володіти крос-культурною грамотністю для врахування відмінностей між країнами в процесі міжнародного співробітництва в сфері підприємницької діяльності» і включенням до освітньої програми ОК 29, ОК34, ОК37. Галуzeвий контекст враховується через набуті здобувачами освіти теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішної підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних у подальшому виконувати спеціалізовані завдання з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності В ОП враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, а саме: змінено ОК28 та ОК34, спираючись на досвід аналогічної ОП ІФНТУНГ (<https://nung.edu.ua>, <http://tinyurl.com/bddt6men>); структуровано види практик, завдяки вивченню досвіду кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі Одеського ТНУ (<http://surl.li/qknl1>, <https://is.gd/omJTpp>); введено ОК29, ОК33, завдяки співпраці з кафедрою торговельного підприємництва та управління бізнесом Одеського ТНУ (<http://tinyurl.com/yc2vfr4e>, <https://is.gd/omJTpp>). Крім того, ОП адаптовано до аналогічної ОП Природничо-гуманітарного університету імені Яна Длугоша в Ченстохові за спеціальністю Підприємництво та розвиток власної господарської діяльності (<http://tinyurl.com/2ydbbrnx>) шляхом забезпечення можливостей отримання подвійного диплому через введення у ОП 2023 року ОК16, ОК23.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю за першим рівнем вищої освіти введений в дію наказом МОН №1243 від 13.11.2018 (<http://surl.li/bdwqn>). Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. ЕГ вивчила відповідність представлених в ОП освітніх компонентів результатам навчання Стандарту вищої освіти і виявила, що в ОП було додано три додаткові ПН: ПРН21. Знати і вміти застосовувати сучасні методи і практичні прийоми маркетингу у підприємницькій та торговельній діяльності; ПРН22. Володіння знаннями та розуміннями основ фінансів та функціонування податкової системи для забезпечення ефективності підприємницької діяльності; ПРН23. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач й

використовувати набуті знання у практичній підприємницькій і торговельній діяльності. Що пояснюється необхідністю гармонізації програми з ОП Природничо-гуманітарного університету імені Яна Длугоша в Ченстохові для реалізації програми подвійних дипломів. Також було доповнено ПРН19 частиною «Володіти крос-культурною грамотністю для врахування відмінностей між країнами в процесі міжнародного співробітництва в сфері підприємницької діяльності» для глибшого врахування регіонального контексту. Згідно з матрицею забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) освітніми компонентами ОП було проаналізовано та виявлено відповідність: ПРН1 – ОК2, 4, 9, 13, 17, 26, 37, 39-40, 42; ПРН2 – ОК18, 21, 24, 26, 40-42; ПРН3 – ОК1, 3, 6, 26, 37-38, 42; ПРН4 – ОК8, 11, 36, 42; ПРН5 – ОК1, 3-4, 6, 8, 11, 22, 26, 37-42; ПРН6 – ОК5, 7, 27; ПРН7 – ОК4, 7, 17, 27-28, 39; ПРН8 – ОК31, 34, 37, 42; ПРН9 – ОК4, 10, 14, 17, 38, 41; ПРН10 – ОК5-6, 10, 13, 17, 31, 42; ПРН11 – ОК18, 21, 24, 39-42; ПРН12 – ОК15, 25, 28, 35, 42; ПРН13 – ОК2, 7, 9, 21, 27; ПРН14 – ОК31, 36-37; ПРН15 – ОК20, 33; ПРН16 – ОК14; ПРН17 – ОК24-26, 32, 35; ПРН18 – ОК19, 23; ПРН19 – ОК1, 29-30, 34, 37, 42; ПРН20 – ОК22, 25, 28-29, 32, 37.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП має особливості, які сформовані завдяки яскраво вираженому регіональному контексту, а саме, транскордонному положенню області, де розташований ВНУ імені Лесі Українки, що підкріплене потужною співпрацею зі стейкхолдерами-представниками роботодавців Волинської області та системно розвивається через впровадження відповідних ОК, напрямів наукових досліджень НПП і здобувачів освіти та забезпеченням досягнення результатів навчання, які формують фахівців, здатних працювати в умовах транскордонного співробітництва. Також позитивним моментом є ефективне врахування та впровадження досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, виражене у реалізації програми подвійного дипломування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі ОП не відображають її особливостей. Гаранту та робочій групі рекомендується в період перегляду ОП врахувати у формулюванні мети освітньої програми її особливості для посилення конкурентних переваг та конкретизації мети.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За результатами аналізу цілей, програмних результатів навчання ОП, їх відповідності місії та стратегії ЗВО, врахування інтересів усіх зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів ОП, галузевого та регіонального контексту її реалізації, ЕГ дійшла висновку, що ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.2, 1.3 та 1.4, та неповну узгодженість за підкритерієм 1.1. Керуючись принципом автономії ЗВО, а також враховуючи різну вагомість окремих підкритеріїв, ЕГ вважає, що ОП та освітня діяльність відповідає рівню В за Критерієм 1, а надана рекомендація є досяжною.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту», обсяг ОП підготовки бакалаврів – 240 кредитів ЄКТС. Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених ОП – 180 кредитів ЄКТС (75%), обсяг, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти – 60 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<http://surl.li/bdwqn>). В ВНУ імені Лесі Українки обсяг ОП та окремих освітніх компонентів додатково регулюється Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/qkoet>). Відповідність ОП вимогам законодавства визначено також відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом МОН України від 01.06.2017 № 600 (<https://cutt.ly/oRY4tYe>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП має чітку структуру та містить: профіль освітньої програми; перелік освітніх компонентів за семестрами викладання; матрицю відповідностей програмних компетентностей компонентам ОП; матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП. ОП забезпечує обов'язковими компонентами усі програмні компетентності (загальні та фахові), а також програмні результати навчання (докладно проаналізовано у підкритерії 1.4). Додатково це здійснюють і вибіркові компоненти. Структурно-логічна схема наочно обґрунтовує процес реалізації освітньої програми та чітко відображає зв'язки між ОК і послідовність їх вивчення за семестрами. Під час проведення експертизи було з'ясовано, що ОП має відповідну структуру в контексті загального часу навантаження за семестрами. Програма є збалансованою в аспекті розподілу за циклами загальної та професійної підготовки. Аналіз силабусів обов'язкових ОК (<http://surl.li/qkogg>) дозволив прийти до висновку про те, що в цілому ОК забезпечують досягнення заявленої цілі та програмних результатів навчання. ПРН корелюють з компетентностями, які формуються по завершенню вивчення обов'язкових компонентів ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», що підтверджується тематичним змістом обов'язкових компонентів ОП. Певною мірою цьому сприяють врахування досвіду аналогічних вітчизняних і іноземних освітніх програм та регулярні та результативні проведення обговорень освітньої програми. За результатами роботи у фокус-групах зі здобувачами, випускниками та роботодавцями вдалося підтвердити, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечує підготовку фахівців, які володіють відповідним рівнем фаховості і затребувані на ринку праці. ОК, що є складовими ОП, також повністю відповідають предметній області спеціальності, як в розрізі поділу на цикли загальної та професійної підготовки, так і з урахуванням специфіки спеціальності і її складної структури, яка включає три складових: підприємництво, торгівлю та біржову діяльність (навіть, враховуючи, зміни в переліку галузей знань і скасування у назві спеціальності біржової діяльності, розробники програми виражають готовність та підтверджують доцільність враховувати під час підготовки здобувачів цю складову. В цілому ЕГ вважає програму збалансованою і досить структурованою у забезпеченні покриття її предметної області, зокрема: ОК2 Мікроекономіка, ОК4 Вступ до фаху, ОК9 Макроекономіка, ОК17 Підприємництво і бізнес-культура, ОК21 Економіка та організація торгівлі, ОК24 Економіка та організація біржової діяльності, ОК 27 Комерційна діяльність торговельних посередників, ОК 28 Планування та контроль в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності, ОК 33 Товарознавство, ОК 35 Організаційне проектування підприємницьких, торговельних та біржових структур, ОК 36 Електронна торгівля та інтернет-технології в бізнесі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положеннями: <http://surl.li/qkoet>, <http://tinyurl.com/3fj7ckpk>, <http://tinyurl.com/26zuxtrp>, <http://tinyurl.com/2yasveb4>. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами здійснюється в кількох напрямках: вільним вибором баз практик, тематики курсових робіт, вибором програм академічної мобільності та користування правом на академічну відпустку, варіативністю наявних факультативів та сертифікатних курсів вивчення іноземних мов у Центрі мов Clever (<http://tinyurl.com/2ytw3ky9>). Здобувачі здійснюють формування індивідуальної освітньої траєкторії і через обрання вибірових ОК з каталогу (<http://surl.li/qsqum>), який був затверджений у 2021 р і до цього часу не використовувався. Слід зазначити, що він містить 8 дисциплін для вибору на 3му курсі, 12 дисциплін – на 4му курсі і лише 1 дисципліну на 2му в основному переліку (яка дублюється з такою ж самою ОК на 3му курсі, а саме, ОК Публічні фінанси) та чотирма дисциплінами для 2го курсу у розділі «Архів вибірових освітніх компонентів». При цьому перелік презентацій ВОК на сайті кафедри дещо відрізняється, наприклад, містить ВОК Навчальна практика з організації торгівлі. У 2024р. відбувається формування нового переліку ВОК, відповідно до внутрішньої процедури ЗВО. Здобувач має право обирати ОК, що запропоновані для інших ОП і рівнів, або певну сертифікатну програму, яка реалізується у ЗВО, і в інших закладах вищої освіти (в т.ч., закордонних), відповідно до права на академічну мобільність (<http://surl.li/qkogg>). Вибір і подальший запис у групи для вивчення ОК із Каталогу ЗО складається з таких етапів: упродовж квітня студенти денної та заочної форм навчання здійснюють вибір освітніх компонентів у системі «ПС-Журнал успішності-Web». Тривалість етапу – два тижні. Для здійснення вибору ЗО потрібно: увійти на сторінку Переліку ВОК на сайті ЗВО та ознайомитися із описом запропонованих ОК; зареєструватися для вивчення обраних ОК; у вікні для авторизації користувача потрібно ввести прізвище як ім'я користувача та номер індивідуального навчального плану як пароль; упродовж усього періоду активності вибору здобувач освіти може переобирати ОК, які бажає вивчати. Формування груп для вивчення ВОК відбувається, враховуючи мінімальну чисельність ЗО у групі – не менше як 15 осіб. У разі неможливості формування групи ЗО надається можливість здійснити повторний вибір у системі із переліку ОК, групи на вивчення яких уже сформовані. При невчасному

(відсутньому) обранні здобувачем освіти ВОК деканат самостійно прикріплює такого студента до однієї зі сформованих спеціалізованих груп. Якщо ЗО із поважної причини не зміг обрати ОК вчасно, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним компонентів. Тривалість етапу – один тиждень.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня здійснюється відповідно до Положення про проведення практики (<http://tinyurl.com/26zuxtrp>), де регламентовано, що практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою ОП, що й враховано в даній ОП. В ОП визначено види практик ОК38, ОК39, ОК40, ОК41 обсягом 24 кредити. ОП передбачає проведення практик: навчальної у 1 семестрі, навчальної за фаховим спрямуванням у 3-4 семестрах та виробничої у 6-7 семестрах (<http://tinyurl.com/bde3hhpj>, <http://tinyurl.com/5n6n3fhf>, <http://tinyurl.com/yeyw6rpw>). Навчальна практика передбачає ознайомлення зі специфікою майбутньої професійної діяльності, отримання ними первинних професійних умінь і навичок. Виробнича практика закріплює знання й практичні навички на базі конкретного суб'єкта господарювання для оволодіння професійним досвідом. Перелік баз практики оприлюднено на сайті (<http://tinyurl.com/mrxnx8by>) та постійно оновлюється. Здобувачі самостійно обирають підприємства, установи та організації для проходження практики, для цього на ОП є широкі можливості через розгалужену співпрацю із роботодавцями. Крім того, позитивним моментом у всебічному сприянні практичній підготовці ЗО є наявність практики у переліку ВОК (Навчальна практика з організації торгівлі).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Формування соціальних навичок відображено в ОК 5-7, ОК10, ОК17, ОК31, ОК34, що дозволяє досягти: ПРН8-10, ПРН13, ПРН14, ПРН19, а також за рахунок дисциплін вільного вибору. Здобувачі активно залучені до тренінгів, семінарів, гостьових лекцій роботодавців та інших позааудиторних заходів, які спрямовані на формування soft skills через неформальну освіту (<http://tinyurl.com/353th8dp>, <http://tinyurl.com/5dsx36bw>, <http://tinyurl.com/5bvnwn3y>), заходи, які відбуваються на кафедрі (<http://tinyurl.com/8vpacwz8>, <http://tinyurl.com/mszaxwhf>, <http://tinyurl.com/3dj4wmhs>, <https://is.gd/edsfkD>, <http://tinyurl.com/52ycyupy>, <http://tinyurl.com/ydr85x4a>, <http://tinyurl.com/5x4x2m6e>, <http://tinyurl.com/4yxaknam>, <http://tinyurl.com/2rcevb25>) та у роботі навчально-наукової лабораторії (яку ЕГ оглядала під час візиту і місією якої є надання наукових, освітніх, консультаційних та інноваційних послуг з метою підвищення рівня інноваційності управління підприємствами та організаціями, покращення соціально-економічного та екологічного середовища регіону й держави) (<http://tinyurl.com/22s7px4n>, <http://tinyurl.com/48r74jbu>, <https://is.gd/wZUBaI>, <http://tinyurl.com/33s5u5cf>), наукового гуртка та проблемної групи (<http://tinyurl.com/bdfxhc3t>, <http://tinyurl.com/24rf79f>, <http://tinyurl.com/3hpxk534>). Можливості формування соціальних навичок розкриті у силабусах навчальних дисциплін (<http://surl.li/qkogg>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній на момент проведення акредитаційної експертизи ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<http://tinyurl.com/2rxzv28y>). Відповідно до навчального плану ОП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, загальний обсяг становить 7200 годин (240 кредитів ЄКТС), у тому числі аудиторних 2824 годин. У структурі аудиторних годин 1162 припадає на лекційні заняття, 1630 – на практичні (семінарські) заняття та 32 - на лабораторні роботи. Загальна кількість форм контролю не перевищує 8 за один семестр, формами контролю є екзамен та залік. Тижневое аудиторне навантаження складає: I семестр – 20,5 год., II-й – 25 год., III-й – 19,0 год., IV семестр – 20,0 год., V-й – 20,5 год., VI-й – 22,0 год., VII-й – 21,5 год., VIII-й – 22,0 год. Під час зустрічі зі здобувачами (зустріч 4 05.02.2024, 14:20–15:10) вони повідомили, що співвідношення фактичного аудиторного навантаження та обсягу самостійної роботи не є надмірним та реалістично відображає можливості здобувачів виконувати поставлені завдання у відповідності з цілями і програмними результатами навчаннями.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На ОП пілотується впровадження дуальної форми здобуття освіти відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<http://tinyurl.com/339sawvt>). Протягом 2022-2023 рр. трьома здобувачами освіти було реалізовано програму навчання з елементами дуальної освіти згідно з укладеними тристоронніми договорами з ТОВ Морепродукти Плюс (<http://tinyurl.com/369mtb76>) та Волинською торгово-промисловою палатою (<http://tinyurl.com/urwzmd7u>, <http://tinyurl.com/497uasbb>). ЕГ під час візиту отримала підтвердження підписання тристоронніх договорів про впровадження дуальної освіти (<http://tinyurl.com/4rh82mb5>, <https://is.gd/OkSCjV>, <http://tinyurl.com/2v7hebtX>, <http://tinyurl.com/27tzzum3>, <http://tinyurl.com/5n7y5t68>), складені індивідуальні навчальні плани (<http://tinyurl.com/2tru633e>). Для подальшого розвитку дуальної форми здобуття освіти на ОП, викладачі також постійно проходять навчання та підвищують кваліфікацію, для враування специфіки та особливостей даного виду освіти (<http://tinyurl.com/2kmehbkh>, <https://is.gd/bUACgd>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП є збалансованою і в розрізі поділу за циклами підготовки, і в розрізі складових спеціальності. ОП має розгалужену базу для практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП дозволяє ЗО здобувати широкий спектр соціальних навичок і надає для цього різні можливості як формальної, так і неформальної освіти. Позитивним моментом, який посилює практичну підготовку ЗО є наявність практики у переліку вибіркових ОК (Навчальна практика з організації торгівлі). Під час реалізації ОП здійснено пілотне впровадження дуальної форми здобуття освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Затверджений у 2021 р. каталог ВОК, який застосовувався до 2024 р., потребує покращення за структурою в розрізі наповнення за семестрами та курсами у кількості, яка забезпечить вільний вибір здобувачам, а також узгодженості переліків на сайті ЗВО та кафедри. Рекомендується гаранту, робочій групі, стейкхолдерам та навчально-методичному відділу забезпечення якості вищої освіти до 01 вересня 2024 р. структурувати його за кількістю ВОК відповідно до семестрів та курсів, забезпечити їх розширений вибір, а також узгодженість переліку на сайті кафедри та ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідають нормативним документам та вимогам законодавства, освітні компоненти, включені до освітньої програми, логічно взаємопов'язані та дозволяють досягти заявленим цілям та програмним результатам навчання за ОП. Загалом ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 2. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 й 2.9, та відповідність підкритерію 2.4, з незначними слабкими сторонами. Враховуючи цілісність оцінювання за всіма підкритеріями, релевантність фактів і їх контексту, ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на дану ОП розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО <https://vstup.vnu.edu.ua/school-graduates/>. На момент проведення акредитаційної експертизи інформації стосовно вступу на 2024-2025 н.р. не було висвітлено на сайті ЗВО, проте, є архів за минулі роки (<http://surl.li/qcwsk>), де інформація стосовно вступу подана структуровано. Так, відповідно до Правил прийому на 2023 рік (<https://bit.ly/3uONkeL>) зараховувались бали ЗНО з 2020/2021 н.р. з предметів: українська мова і література; математика; історія України, або іноземна мова, біологія, фізика, географія. У Додатку 2 містяться вагові коефіцієнти для кожного із предметів ЗНО/НМТ. Так, "Конкурсний бал (КБ) = $0,35 \times П_1 + 0,4 \times П_2 + 0,25 \times П_3$, де $П_1$ – оцінка НМТ/ЗНО з української мови; $П_2$ – оцінка НМТ/ЗНО з математики; $П_3$ – оцінка НМТ/ЗНО на вибір з історії України, або іноземної мови, або біології, або фізики, або хімії.". Здобувачі підтвердили, що зарахування в ЗВО відбувалось на основі результатів ЗНО/НМТ та мотиваційного листа.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На дану ОП прийом здійснюється відповідно до результатів НМТ. Крім цього, студенти писали мотиваційні листи для вступу на дану ОП. На зустрічі зі студентами ЕГ була надана інформація, що другий рік поспіль вступ на дану ОП проводиться за результатом ЗНО чи НМТ. Критерії оцінювання мотиваційних листів подані на сайті ЗВО (<http://surl.li/qhraz>), де здобувачі можуть чітко дізнатись цікавлячу їх інформацію стосовно підготовки до написання мотиваційного листа. Під час зустрічі із секретарем приймальної комісії, ЕГ було надано інформацію, що протягом останніх двох років фахового вступного іспиту на дану ОП не відбувається, а необхідні лише результати ЗНО/НМТ, а також мотиваційний лист.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання в ЗВО регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3TobG4t>). В ЗВО діє програма отримання подвійних дипломів. Зокрема, укладенні контакти з польським університетом. На запит ЕГ було надано підтвердження навчання за програмами подвійних дипломів. Крім цього, здобувачі, що були зараховані на даний курс сказали, що при вступі до ВНУ ім. Лесі Українки їм було перераховані результати навчання з інших закладів освіти. Зокрема, в ЗВО існує практика подвійного навчання в Університет гуманітарних та природничих наук ім. Яна Длугоша в місті Ченстохова (Польща) та підтвердження навчання там здобувачів А. Самойленко, Д. Куран, А. Павук, М. Чернусь, А. Мілова, В. Каленюк, М. Ткач. (<http://tinyurl.com/2jau2ph6>)

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів неформальної освіти регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3Ua5I2m>), де у розділі II опинена сама процедура перерахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. На запит ЕГ (відповідь 3) було надано перелік здобувачів факультету, на якому здійснюється підготовка за даною ОП, яким було зараховано результати неформальної освіти. У документі прописано назва курсу, який перераховується, назва теми, назва компоненту та кількість балів, що перерахували. На зустрічі зі здобувачами, вони надали ЕГ інформацію, що в ЗВО така практика є поширеною. В якості підтвердження походження даних результатів навчання, ЗВО надав ЕГ у відповіді 3 перелік дипломів, які здобувачі отримали за результатами неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність програм подвійних дипломів вказує на дієвий механізм академічної мобільності, оскільки створює для здобувачів додаткові можливості у навчанні в іноземних ЗВО паралельно із навчанням в даному, що сприяє формуванню позитивного іміджу ЗВО на міжнародному рівні та свідчить про активну роботу з боку ЗВО в цьому напрямку

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ не виявила слабких сторін за даним критерієм

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому в ЗВО є чітко нормованими, та не містять дискримінаційних положень. У зв'язку зі складанням НМТ/ЗНО замість фахового іспиту, він є відсутнім. На даній ОП поширена практика активної популяризації та зарахування результатів неформальної освіти. Практика активного залучення здобувачів до програм академічної мобільності на даній ОП та активна робота ЗВО в цьому напрямку в цілому дає підстави вважати дану практику такою, що має взірцевий характер. Враховуючи це, ЕГ встановлює рівень відповідності А за Критерієм 3

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У процесі дослідження ОП, ВСО, Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки, (<https://bit.ly/3D7tM0o>), Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань ЗО ВНУ ім. Лесі Українки (<https://bit.ly/3P7MqJt>), Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3VdJ2oz>), Стратегії розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 рр. (<https://is.gd/XaOF7m>), Стратегії розвитку кафедри (<https://bit.ly/45WgdMz>) та ін. документів ЗВО, ознайомлення із програмами та силабусами ОК, спілкування із НПП та здобувачами ОП встановлено, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів. Передбачені лекції, практичні та інш. заняття, у т.ч. з використанням платформи Moodle. Силабуси ОК характеризують методи навчання. Впроваджено дистанційне навчання через електронний ресурс. Застосовуються методи: пояснювально-ілюстративний (ОК 7, ОК 18, ОК 19, ОК 21, ОК24), тестовий контроль у Moodle (ОК 6, ОК 8, ОК 9, ОК 16, ОК 20, ОК33). На зустрічі 4 ЕГ з'ясувала, що студенти мають академічну свободу у виборі дисциплін, формування ІОТ, вибору напрямку досліджень, висловлювання думок щодо змісту освіти і організації навчального процесу. В усіх робочих програмах ОК зазначені ПРН, методи навчання, форми оцінювання. Нач. Навч.-метод. відділу Н.Балабуха на зустрічі конкретизувала процедури наповнення інформації щодо організації освітнього процесу ЗО на платформі Moodle, Teams. На зустрічі 4 здобувачі ВО О.Демченко та М.Остапчук підтвердили використання зазначених інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання. В ЗВО сформоване інституційне забезпечення формування студентоцентрованого підходу, форми та методи навчання на ОП відповідають вимогам його забезпечення, обговорюються зі стейкхолдерами при перегляді ОП. НПП стимулюють самостійну роботу ЗО, впроваджують інноваційні технології. Принципи студентоцентрованого підходу закріплені у Положенні про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти (<https://bit.ly/3VdJ2oz>) та інш. документах. На зустрічі 5 голова первинної профспілкової організації студентів К. Ващук підтвердила можливість: вибору форми навчання; формування ІОТ широкого спектру форм та методів навчання; вибору теми ІНДЗ (якщо передбачено силабусом ОК), вибору підприємства або установи для проходження практики та обрання теми, наукового керівника курсової роботи. На зустрічі 6 представники роботодавців Р.Романюк та В. Киричук поділились особливостями обговорення ОП щодо формування ІОТ. З метою визначення рівня задоволеності ЗО методами навчання і викладання періодично проводяться опитування (<http://tinyurl.com/4eyf9ebc>, <http://tinyurl.com/3z3k9dcm>, <http://tinyurl.com/3npuh3j3>), які показали, що використовувані в освітньому процесі методи та форми навчання є цілком ефективними та прийнятними для ЗО.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Сайт кафедри економіки і торгівлі (<http://tinyurl.com/yeuw6rpw>) а також дистанційна платформа Moodle і Teams надають доступ до навчально-методичних матеріалів. Вільний доступ до інформаційних ресурсів дає змогу відслідкувати стан і можливі зміни в розкладах занять, сесій, форм контролю (каталог ОП, відділ технічних засобів ЦІТКТ ВНУ імені Лесі Українки (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>, <http://tinyurl.com/y397sjsc>). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання відображається у силабусах ОК, які затверджуються на засіданні кафедри і до початку навчального року оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://vnu.edu.ua/uk>) та на вебсторінці кафедри (<http://tinyurl.com/yeuw6rpw>). Відомості щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК подані в робочих програмах, методичних рекомендаціях та матеріалах для підготовки до контрольних заходів. Доступ до навчально-методичного комплексу ОК

забезпечується за допомогою корпоративного модулю, який дає змогу учасникам освітнього процесу своєчасно отримувати необхідну інформацію. На зустрічах 4 та 5, здобувачі (В.Шевчук, О.Демченко, Л.Євчук) підтвердили, що отримують необхідну інформацію від кураторів і наставників. ЕГ встановила, що серед студентів не було скарг на процедури оцінювання і контролю або їх можливу необ'єктивність. Це означає, що здобувачі ВО вважають, що процедури оцінювання є справедливими. Зазначене підтверджує високий рівень довіри здобувачів ВО до системи оцінювання яка застосовується в ЗВО, поінформованість щодо порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО впроваджує поєднання навчання і досліджень, що є ключовими аспектами ОП. Здобувачі ВО залучаються до участі у наукових конференціях, написання тез і наукових статей як під керівництвом викладачів так і спільно з ними. На зустрічі 5 секретар студентської ради В.Антропова підтвердила, що здобувачі поєднують навчання і дослідження, у щорічній конференції Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (<https://bit.ly/3T1RKzn>), ярмарку професій - ЯрФесті (<https://bit.ly/3AC365W>), олімпіадах, конкурсах наукових робіт, освітніх стипендіальних програмах. Для забезпечення проведення наукових досліджень при кафедрі економіки і торгівлі з 2022 р. діє навчально-наукова лабораторія економіки, підприємництва та маркетингу (<https://is.gd/kJA1WH>), де ЗО мають можливість проходження навчальної, виробничої практики, проводяться наукові заходи (<https://is.gd/vYoEiA>). Для забезпечення науково-дослідної складової здобувачі ОП і НПП мають доступ до міжнародних наукометричних баз даних, Scopus і Web of Science. На зустрічі 7 в.о. директора бібліотеки О.Петрик охарактеризувала особливості оновлення бібліотечних фондів, підтвердила наявність ресурсів Coursera, що дозволяє студентам і викладачам поширювати свої знання і навички, використовуючи онлайн-курси та матеріали. Крім того, на кафедрі економіки і торгівлі функціонують проблемні наукові гуртки (<http://tinyurl.com/5ann2e69>) за визначеною тематикою (Підприємницькій діяльності ЗО в ЗВО створено Наукове товариство аспірантів і студентів (НТАіС) ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/b8LAtu>). На зустрічі 5 голова Наукового товариства аспірантів і студентів університету В. Пірог охарактеризувала основні принципи його функціонування. Для забезпечення ефективного поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП залучатися фахівці вищої кваліфікації та практики. ЕГ з'ясувала, що для ЗО проводились гостьові лекції професорів, зокрема: професора Dariusz Sala з AGH University in Krakow (Poland) на тему «Економічні підходи до реверсної інженерії як інноваційного методу прикладних наукових досліджень» (<https://is.gd/XQQjdO>), (інформацію п. Даріуш підтвердив на відкритій зустрічі); запрошеного професора Університету Лафбора (Великобританія), запрошеного дослідника Севільї (Іспанія), професора ЛНТУ (Україна) О. Ляшенко (<https://is.gd/DMbJSF>); лекція професорки Університету Англія Раскін, м. Кембридж, Велика Британія, Деніз Хаокс на тему «Персональний бренд і академічна добросовісність» (<https://is.gd/1mZEMp>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ підтверджує факт щорічного оновлення змісту ОК, що відповідає чинному Положенню про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки, (<https://bit.ly/3D7tM00>) та критеріям Пояснювальної записки до складання силабусу освітнього компонента (сформованого на основі рекомендацій НАЗЯВО) (<https://is.gd/Xo5owo>). Під час оновлення змісту освіти НПП враховують наукові досягнення, власні дослідження та професійні інтереси. На зустрічі з А. Лялюк презентувала підготовлений навчальний посібник. Важливе значення для забезпечення проведення наукових досліджень має навчально-наукова лабораторія кафедри (<https://is.gd/kJA1WH>), яка використовується для проведення наукових заходів (у т. ч. обговорення результатів наукових досягнень) (<https://is.gd/vYoEiA>). НПП проходили стажування у формі участі у вебінарах, професійних навчальних курсах, міжнародних науково-практичних конференціях, мають публікації за результатами досліджень у журналах, які входять до наукометричних баз Scopus та WoS, а також у фахових виданнях України. Результати стажування підтверджується сертифікатами, програмами стажування (підвищення кваліфікації) (<https://is.gd/U4hxQB>). На зустрічі з К.Павлов підтвердив проходження стажування щодо викладання ОК Економіка підприємства (застосування експериментальних методик дослідження) у ІФНТУНГ, С. Бортник - в ОК Підприємництво і бізнес-культура шляхом піврічного стажування на кафедрі підприємництва та маркетингу в ІФНТУНГ у 2023 році, ряд викладачів проходили закордонне стажування в університетах Польщі (<https://is.gd/h19eqE>). НПП активно публікують статті в наукометричних базах WoS та Scopus. Під час зустрічі зі стейкхолдерами ЕК отримала підтвердження їх участі в обговоренні та в удосконаленні ОП. Однак, проаналізувавши навчально-методичне забезпечення ЕГ робить рекомендацію щодо оновлення змісту освіти на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та практик цифровізації підприємницької діяльності. Значна частина стейкхолдерів у своїх повідомленнях (Р.Романюк, В.Киричук, А.Куцин, В.Спас) акцентували увагу, що при формулюванні цілей та ПРН ОП враховано регіональні особливості ЗВО та контекст Стратегії розвитку Волинської області (<https://bit.ly/3QdR493>). Транскордонне положення області обумовлює специфіку функціонування підприємництва в умовах інтенсивних міграційних процесів, активізації ЗЕД, розвитку транскордонного співробітництва в умовах глобалізації. Разом з тим, погодились, що доречно посилити регіональний контекст у забезпеченні ПРН за ОП. Під час зустрічі з випускниками ЕГ не отримала підтвердження, що вони брали участь в удосконаленні ОП та у роботі Асоціації випускників ЗВО. Випускники розповіли про елементи використання дуальної освіти та погодились щодо доцільності залучення ЗО до проходження практики в бізнес-структурах,

посилення співпраці та оновлення змісту дисциплін та продовження співпраці щодо запровадження форм дуальної освіти.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Університет має договори про співпрацю із закордонними ЗВО, що сприяють інтернаціоналізації його діяльності. Інтернаціоналізація відбувається в рамках реалізації права ЗО та НПП на академічну мобільність згідно зі Стратегією розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 рр. (<https://cutt.ly/4NW1d3z>). ЗВО бере участь у наукових дослідженнях, грантових програмах (<https://is.gd/EScHoA>) має високий рейтинг серед ЗВО України (<https://is.gd/yiwXMx>). НПП мають профілі у Google Scholar, ORCID, Scopus, Web of Science, задіяні у міжнародних проєктах та грантах. Керівник відділу технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування» Ю.Павленко під час зустрічі 7 та начальник відділу міжнародних зв'язків В. Коломечюк на зустрічі з адміністративним персоналом повідомили, що НПП активно беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності. Професори кафедри проходили стажування: Павлов К. - в ДУ Північної Парани (2022), у Вищій школі Сполучно Господарча (Польща, 2019), Словаччині (2022), доц. Бортнік С. – у Венеційському університеті Ка Фоскарі (Італія, 2022), Словаччині (2022). НПП публікують результати досліджень у закордонних виданнях, у тому числі у виданнях, які індексуються у Scopus і Web of Science: Павлов К. – 15 публікацій, Бегун С. – 5, Бортнік С. – 3, Сур'як А. – 1, Шостак Л. – 4, Данилюк Т. – 2. Начальник відділу кадрів Н.Чечель підтвердила застосування мотиваційних винагород для НПП за високу публікаційну та наукову активність. Здобувачі ОП здійснюють навчання за програмою Подвійний диплом в Університеті Яна Длугоша в Ченстохові (<http://tinyurl.com/2jau2ph6>). На зустрічі декан факультету економіки та управління Т.Данилюк розповіла про особливості організації навчання у зарубіжних ЗВО, про заходи щодо популяризації можливостей академічної мобільності та погодилась щодо доцільності посилення профорієнтаційної роботи із потенційними ЗО із зарубіжних країн щодо залучення їх на навчання у ВНУ імені Лесі Українки. На зустрічі 4, здобувачі повідомили, що не користувалися програмами академічної мобільності, хоча проінформовані про таку можливість.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На ОП застосовуються інноваційні та інтерактивні форми лекцій та практичних занять, що повною мірою сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН. Використання інформаційно-комунікаційних технологій та технічних засобів навчання, таких як платформа Moodle і програмне забезпечення Microsoft 365, що дозволяє студентам отримувати доступ до навчальних матеріалів і виконувати завдання за допомогою сучасних інструментів. НПП активно підвищують свою кваліфікацію і набувають досвіду через стажування як в Україні, так і за кордоном. НПП беруть активну участь у програмах академічної мобільності. НПП мають достатню публікаційну активність і розміщують свої статті у вітчизняних фахових журналах, виданнях, які індексуються у наукометричних базах даних Web of Science та Scopus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Низьке залучення випускників до оновлення ОП, до пошуку баз практики. Активна взаємодія із випускниками, залучення випускників (особливо тих, які продовжують навчання у аспірантурі) до проведення гостьових занять, могла б сприяти підвищенню унікальності ОП. Гаранту та членам робочої групи рекомендується до 01.09.2024 оптимізувати механізм взаємодії із випускниками та з роботодавцями щодо удосконалення ОП, розвитку співпраці щодо запровадження форм дуальної освіти. Застосування досвіду стейкхолдерів сприятиме посиленню врахування регіональних особливостей підприємницької діяльності в області у забезпеченні ПРН за ОП і можуть покращити якість підготовки здобувачів, їх адаптованість до реальних вимог ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті посилення реалізації регіональних особливостей підприємницької діяльності - врахування специфіки

трансграничного розташування регіону, в якому здійснюється підготовка фахівців ЕГ вважає, що відповідність ОП Критерію 4 є достатньою (з незначними недоліками, що можуть бути виправленими протягом року) і відповідає критерію В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Правила проведення контрольних заходів регулюються Положеннями ЗВО: Про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3DuyeWN>), Про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3P7MqJt>), Про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування (<https://bit.ly/3P6C4ty>), Про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (<https://bit.ly/3DqVbdv>), Про проведення практики здобувачів освіти (<https://bit.ly/3Ley1tY>), Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (<https://is.gd/d7mD4F>), Про підготовку здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://is.gd/fxHKPk>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання з навчальних дисциплін чітко наведені в ОП, навчальному плані та силабусах ОК, що є у вільному доступі на сайті ЗВО в Каталозі ОП та вибіркових ОК (<https://bit.ly/3QI95M6>) і вебсторінці ФЕУ (<https://bit.ly/3dJwlL4>). Вони допомагають встановити досягнення здобувачем ВО результатів навчання в окремих компонентах ОП та загалом. ЕГ встановлено, що критерії оцінювання, встановлені нормативним документами ЗВО і силабусами дисциплін, збігаються. Студенти, опитані під час інтерв'ю (зустріч 4) та представники студентського самоврядування (зустріч 5), відзначили, що критерії оцінювання для них зрозумілі. Поточний контроль, який проводиться (як відмітили під час зустрічі студенти) у формі опитування, оцінки участі в дебатах, навчальних дискусіях, наукових диспутах, виступах на практичних заняттях, у розв'язуванні практичних завдань, задач, кейсів, виконання ситуаційних завдань, презентацій, у написанні есе, тощо дозволяє систематично перевіряти рівень засвоєння знань, у тому числі, з використанням інформаційних технологій (Moodle, Office 365, Teams). Отже, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються в нормативних документах ЗВО та силабусах дисциплін. Використовуються різні види контролю, включаючи поточний, модульний, підсумковий, публічний захист курсової і кваліфікаційної робіт, які дозволяють оцінити рівень засвоєння знань здобувачів ВО.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти затверджений наказом МОНУ № 1243 від 13.11.2018р. (<http://tinyurl.com/5n8wt9xm>), встановлює вимоги до форм атестації здобувачів вищої освіти. У зв'язку з цим, форма атестації має відповідати цим вимогам. В чинній ОП "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (<https://vnu.edu.ua/uk/chairs/pidpriiemnictva-i-marketingu>), затверджений Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки 25.05.2023р. передбачена форма атестації у формі атестаційного екзамену. Форми атестації здобувачів регламентуються Положеннями ЗВО: Про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3DuyeWN>), Про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3P7MqJt>), Про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування (<https://bit.ly/3P6C4ty>), Про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (<https://bit.ly/3DqVbdv>), Про проведення практики здобувачів освіти (<https://bit.ly/3Ley1tY>), Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (<https://is.gd/d7mD4F>), Про підготовку здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://is.gd/fxHKPk>). Форми проведення контрольних заходів і критерії оцінювання навчальних досягнень ЗО прописані в силабусах ОК, які розміщені на сайті ЗВО (<https://is.gd/PBdUyn>) і на вебсторінці ФЕУ (<https://bit.ly/3dJwlL4>). На зустрічі 4, ЗО підтвердили, що ознайомлені із формами та методами контролю знань, а їх курсові та наукові роботи перевірялися на наявність текстових збігів.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів ЗВО є детально регламентованою. Вона регулюється Положенням Про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3DuyeWN>), Про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти

(<https://bit.ly/3P7MqJt>), Про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування (<https://bit.ly/3P6C4ty>), та іншими чинними нормами. ЕГ відзначає, що інформація пов'язана з проведенням контрольних заходів, є доступною для всіх учасників освітнього процесу. Інформаційні ресурси розміщуються на офіційному веб-сайті університету у нормативних документах ВНУ імені Лесі Українки. Форми підсумкового контролю та атестації наведені в документах ОП та НП, які доступні на сайті ЗВО (<https://is.gd/ouFwvU>, <https://is.gd/cfAREA>) та вебсторінці ФЕУ (<https://is.gd/Nd2Kio>). Відомості про практику та її оцінювання можна знайти у силабусі практики. Дати складання екзаменів і заліків, здачі й захисту звітів з практики і курсових робіт розміщені в електронному розкладі. Терміни проведення контрольних заходів визначаються графіком навчального процесу. Університет ретельно планує розклад, враховуючи необхідність проведення контрольних заходів з усіх ОК (<http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n>). Додатково інформацію можна отримати на індивідуальних консультаціях та в електронному розкладі заліково-екзаменаційної сесії (<https://is.gd/Nd2Kio>). У випадку дистанційного/змішаного навчання контрольні заходи регулюються Тимчасовим порядком організації і проведення в дистанційному режимі заліково-екзаменаційної сесії та державної атестації (<http://tinyurl.com/y788px7z>) а також Тимчасовим порядком надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти з територій, де ведуться активні бойові дії від 16.03.2022 р. (<https://is.gd/exdY4u>). Такий підхід дозволяє забезпечити раціональний розподіл часу та мінімізувати можливі конфлікти з іншими видами активності здобувачів ВО, а також забезпечує прозорість та відкритість процесу контролю та дозволяє здобувачам ВО та НПП ознайомитися з усіма необхідними документами.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО застосовує системний підхід до інституційного забезпечення академічної доброчесності, що охоплює політику, стандарти і процедури. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/38o5UIz>), встановлює принципи роботи Комітету з етики наукових досліджень (<https://bit.ly/3cb1FC7>). Політику академічної доброчесності регламентує Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів ВО і НПП ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3LvaZOu>). Процедури дотримання і регулятивний інструментарій містять Положення про Комітет з етики наукових досліджень (<https://bit.ly/3cb1FC7>). Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані в Статуті ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3swMRCN>). ВНУ імені Лесі Українки є учасником проєкту Ініціатива академічної доброчесності, створено вебсторінку Академічна доброчесність на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3woPOGE>), популяризуються принципи академічної доброчесності серед ЗО. Інформація про недопущення будь-якого прояву академічної недоброчесності, а також політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності у ЗВО постійно доводиться до відома здобувачів вищої освіти кураторами академічних груп, науковими керівниками практик та курсових робіт. Політика щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти відображена також у силабусах ОК. Для перевірки робіт ЗО використовують програму StrikePlagiarism (угода <https://bit.ly/3QXVTBS>). На кафедрі є відповідальна особа за академічну доброчесність ЗО і НПП; використовується програма StrikePlagiarism (<http://tinyurl.com/mpw6vvrp>) для безкоштовної перевірки курсових робіт на плагіат згідно з Договором (<https://cutt.ly/iCFMccN>). Здобувачі ВО на зустрічі 4 та 5, підтвердили, що їхні курсові та наукові роботи безкоштовно перевіряються на відсутність плагіату. На зустрічі з НПП демонстрували обізнаність з основними принципами політики і процедур дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими для здобувачів, дозволяють встановити досягнення ними результатів навчання. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти, які викладені в нормативних документах ЗВО, навчальному плані та силабусах ОК. ЗВО дотримується встановлених вимог до форм атестації здобувачів вищої освіти, що сприяє забезпеченню якості освіти. ЗВО дотримується положень про академічну доброчесність та превентивну систему запобігання академічному плагіату. На кафедрі є відповідальна особа за академічну доброчесність ЗО і НПП; використовується програма StrikePlagiarism (<http://tinyurl.com/mpw6vvrp>) для безкоштовної перевірки курсових робіт на плагіат згідно з Договором (<https://cutt.ly/iCFMccN>). ЗВО проводить заходи з популяризації академічної доброчесності. Щорічно проводяться Тижень академічної доброчесності (<https://is.gd/jf8dQn>, <https://is.gd/8PWxvA>), регулярно проводяться тренінги, семінари, відкриті лекції (<https://is.gd/1mZEMp>, <https://bit.ly/3PgrZJt>, <http://tinyurl.com/25fyuje4>, <https://is.gd/dweOgv>, <https://is.gd/L3J5Wm>, <http://tinyurl.com/mszahwhf>). ЗВО ретельно планує розклад навчального процесу, враховуючи терміни проведення контрольних заходів. Чітке планування графіка навчального процесу сприяє організації контрольних заходів без перекриття з іншими заняттями або здаванням інших екзаменів, що сприяє ефективності та зручності для здобувачів ВО. ЗВО застосовує системний підхід до забезпечення академічної доброчесності, включаючи політику, стандарти і процедури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує гаранту, з метою формування унікальності ОП, розширити пул вибіркових дисциплін, які б враховували транскордонне положення ЗВО та особливості дуальної освіти та сприяли б розвитку наукових компетентностей здобувачів, а навчально-методичному відділу забезпечення якості вищої освіти – переглянути терміни організації вибору студентами дисциплін на наступний семестр для їх завчасного включення у розклад. Інші слабкі сторони та недоліки за критерієм 5 відсутні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» характеризується високим рівнем узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1-5.4 та наявністю взірцевих практик. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо повної відповідності ОП Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу ОП засвідчує відповідність академічної кваліфікації викладачів освітнім компонентам, які вони викладають. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП відповідає спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та іншим спеціальностям (за профілем відповідних дисциплін). Стажування, підвищення кваліфікації НПП відповідають профільності дисциплін, що викладаються. Поширюється досвід публікації наукових статей у виданнях Scopus. Аналіз публікаційної активності НПП показав її високий рівень в розрізі публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS у Павлової О.М., Ляшенко О.М., Хомюк Н.Л., Бегун С.І., Павлова К.В., Бортник С.М. На основі аналізу зведеної інформації про НПП ОП ЕГ зафіксувала відповідність досліджень викладачів напряму дисциплін, що вони забезпечують. Здобувачі вищої освіти на зустрічі засвідчили високий рівень професійних якостей викладачів. На зустрічах начальник відділу кадрів та НПП підтвердили, що при ухваленні рішення щодо відповідності НПП посади враховують професійну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, стаж, досвід роботи, науково-методичний рівень проведення занять, результативність професійної практичної роботи за спеціальністю (виконання НПП п.38 Ліцензійних умов), результати рейтингового оцінювання НПП і результати опитувань ЗО щодо професіоналізму НПП. Особливістю процесу подальшого продовження трудових відносин є щорічний перегляд виконання контрактів на основі річного звіту. Кваліфікація НПП уможливує досягнення цілей та програмних результатів навчання на ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ВНУ імені Лесі Українки здійснюється цілісна політика розвитку персоналу із врахуванням стратегічних цілей розвитку ЗВО та регіону. Прозорі та об'єктивні засади конкурсного відбору підтверджені під час зустрічі із НПП, адміністрацією ЗВО, керівником відділу кадрів. Конкурсний відбір здійснюється на основі Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів у ЗВО (<https://bit.ly/3Q2NXjU>), Положенням про порядок та основні кваліфікаційні вимоги при призначенні (переведенні) на посади НПП (<http://tinyurl.com/bdezft88>). Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Оголошення про проведення конкурсу та умови оприлюднюються на вебсайті ЗВО у вкладці Вакансії (<https://bit.ly/3PY15Xc>). Забезпечення необхідного рівня професіоналізму НПП під час конкурсного добору здійснюється шляхом урахування академічної та професійної кваліфікації претендентів, їх відповідності кваліфікаційним вимогам, рівня наукової активності, рейтингу НПП. Кандидатури обговорюються на засіданнях кафедри та вченої ради ФЕУ, засіданні конкурсної комісії ВНУ імені Лесі Українки з метою визначення відповідності фаху, професіоналізму НПП та можливостей забезпечити реалізацію ОП. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується постійним підвищенням професійного та наукового рівня, педагогічної майстерності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ВНУ імені Лесі Українки діє практика залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Роботодавці залучені до оновлення ОП через участь у регулярних консультаціях, засіданнях кафедри, засіданнях робочої групи, моніторингу, оновленні ОП (<http://surl.li/qkmg1>, <http://surl.li/qkmib>, <http://surl.li/qkmih>, <http://surl.li/qklyl>, <http://surl.li/qkmim>); участі у заходах лабораторії кафедри (<http://tinyurl.com/ycke8h5e>, <http://tinyurl.com/mr2cmnre>, <http://tinyurl.com/mv4ksuame>); конференціях (<http://tinyurl.com/yc4k6f2h>, <http://tinyurl.com/mry9rvs7>); проведення гостьових лекцій (<http://tinyurl.com/mr9cjekj>, <http://tinyurl.com/mrv2psku>, <https://is.gd/9orQ7Q>, <http://tinyurl.com/yc5cv5m5>, <http://tinyurl.com/3cdj6wmf>, <http://tinyurl.com/3nshx7k8>, <https://is.gd/DMbJSF>, <http://tinyurl.com/2bbyvf6r>, <http://tinyurl.com/4j2f9her>); головування у ЕК, до роботи в Раді стейкхолдерів та роботодавців; Наглядовій раді ЗВО; укладення тристоронніх угод про навчання з елементами дуальної освіти. Також проводиться засідання стейкхолдерів факультету економіки та управління (<http://surl.li/qkmdy>). Роботодавці активно співпрацюють із ЗВО та готові до розширення співпраці. Розширюється практика залучення здобувачів до дуальної форми здобуття освіти.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО розбудовує систему залучення професіоналів-практиків, експертів галузі до аудиторних занять. За сумісництвом на ОП викладає керівник Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Романюком Р. (<http://tinyurl.com/mrv2psku>). До викладання гостьових лекцій залучено віце-президента ТПП Киричука В. (<http://tinyurl.com/3cdj6wmf>), начальника відділу економічного контролю ПрАТ СКФ Україна Петровського А. (<https://is.gd/9orQ7Q>, <http://tinyurl.com/8vpacwz8>), директора ТОВ ТРЕК Рикальського О. (<https://is.gd/edsfkD>), начальника відділу експертизи товарів ТПП Цепу Ю. (<http://tinyurl.com/ms7xjh5n>), менеджера компанії ТМ Олком Бондарук В. (<http://tinyurl.com/wjmh7za2>), доц. ЗНУ Полякову Н. (<http://tinyurl.com/2mc5k3nv>), директора ТОВ ТР.Е.К Рикальського О. (<https://is.gd/edsfkD>), Панасюка Ю. (<http://tinyurl.com/4mmncf37>), Denise Hawkes (<http://tinyurl.com/4j2f9her>). Практикується проведення навчання з використанням елементів дуальної освіти (віце-президентом ТПП Киричуком В., директором ПрАТ СКФ Україна Волчком Б. (<https://is.gd/RB4UYG>), Перезовою І. (<http://tinyurl.com/mr2cmnre>)).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Діяльність з професійного розвитку у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється постійно, використовуються можливості програм академічної мобільності, наукові стажування, інтернаціоналізація освіти в межах діючих договорів про співпрацю із закордонними партнерами. ЗВО сприяє підвищенню кваліфікації НПП в інших навчальних закладах, установах. Порядок проходження стажування висвітлено на сайті (<https://bit.ly/3xflUo>). Розповсюджена участь НПП у семінарах, тренінгах, конференціях (<http://tinyurl.com/55d7rc7h>, <http://tinyurl.com/m27kzyut>). НПП, задіяні на ОП, пройшли підвищення кваліфікації, в тому числі міжнародні (<http://surl.li/qmimq>, <http://tinyurl.com/2zx4aacs>), зокрема, стажування у ЗВО України, міжнародні стажування, отримано диплом Лейна Кіркланда у 2022/2023 н. р. (<http://tinyurl.com/bxf5sfa7>), навчання за програмою підвищення кваліфікації «Школа наставників дуальної форми здобуття освіти». НПП мають вільний доступ до інфоресурсів, бібліотеки (<http://bit.ly/3wLBY1n>), до баз даних Web of Science, Scopus та ScienceDirect (Elsevier) (<http://tinyurl.com/5d7nmrgr>). НПП доступна участь у заходах з професійного розвитку (<http://tinyurl.com/ejwcuDft>), міжнародних грантових, стипендіальних програмах, інформація про які доступна у відділі міжнародних зв'язків (<http://tinyurl.com/ycz9zuk9>) та науково-дослідній частині (<http://bit.ly/3Hf8Dl3>). У підвищенні кваліфікації НПП сприяють Навчально-науковий інститут неперервної освіти (<http://bit.ly/3XMa6X6>); Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування (<http://tinyurl.com/uxudy25x>). НПП надається можливість відвідувати мовні курси (<http://bit.ly/3HEcpps>, <http://bit.ly/3jyxYIN>, <http://bit.ly/3jhIVnY>), Школу гарантів (<http://bit.ly/3Jmzn5B>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності різноманітними способами: за зразкове виконання обов'язків, новаторство у праці, виконання держтем, грантів та інші досягнення практикуються заохочення: подяка, преміювання, нагородження цінним подарунком, грамотою, нагрудним знаком (<https://bit.ly/3tdfDc2>, <http://tinyurl.com/uxbbaa65>). В університеті діє Положення про встановлення надбавок і доплат працівникам ЗВО (додаток 4 до Колективного договору, с. 25), відповідно до якого проводиться матеріальне стимулювання співробітників. Передбачено преміювання НПП за результатами оцінювання їх діяльності згідно з Положенням про рейтингове оцінювання НПП (<http://tinyurl.com/5amueeuc>), результати якого оприлюднюються на сайті ЗВО. За результатами рейтингу у 2023 році премії отримали Павлова О. (4 місце), Павлов К. (5 місце), Шматковська Т. (48 місце), Тоцька О. (36 місце), Сак Т. (48 місце), Шостак Л. (56), Бортнік С. (97), Бегун С. (125),

Данилюк Т.(106), Сур'як А. (189 місце). Передбачене також заохочення наукової та інноваційної діяльності: оплата відряджень; преміювання, пов'язане із захистом докторських дисертацій тощо. Наявні приклади призначення стипендії імені Героїв Небесної Сотні Павлову К., стипендії КМУ для молодих вчених (2017-2024 рр.), Стипендії ВР у 2023 р. (<https://is.gd/t9DQyZ>, <http://tinyurl.com/5n6br7p2>, <http://tinyurl.com/bdfh5khe>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Безумовною сильною стороною за критерієм 6 є потужний, активний та вмотивований склад науково-педагогічних працівників, які задіяні у реалізації ОП. Впроваджено ефективну систему розвитку професійної, педагогічної майстерності з ефективним матеріальним та моральним стимулюванням за досягнутими результатами. У ЗВО налагоджена практика залучення НПП до програм академічної мобільності, підвищення кваліфікації. Активною є співпраця із роботодавцями щодо їх участі в реалізації та удосконалення ОП. Позитивною практикою професійного розвитку викладачів є Школу гарантів, яка діє у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ не виявила слабких сторін за даним критерієм.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП, що залучені до реалізації ОП забезпечує досягнення програмних цілей та результатів навчання. Процедура конкурсного набору викладачів прозора та дозволяє визначити необхідний рівень їх професіоналізму. Професіонали-практики, роботодавці, експерти галузі залучені до реалізації та удосконалення ОП. В університеті налагоджена системи професійного розвитку викладачів та стимулювання розвитку викладацької майстерності. Відповідно до проведеного оцінювання критерію 6 «Людські ресурси», які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОП експертна група дійшла висновку, що ОП за критерієм 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

На офіційному веб-сайті ЗВО наявна інформація стосовно площ усіх будівель, що ним використовується (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-05/infprozagplohchi.pdf>). Здебільшого, навчання на даній ОП здійснюється у корпусі 7-G. В ході відеогляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано навчальні аудиторії, де проводяться навчання на даній ОП, де також було продемонстровано лабораторію Consulting Lab, де проводяться заняття з неформальної освіти, лабораторію з підприємництва та маркетингу, місією якої є формування soft skills hard skills здобувачів, де відбувається також засідання наукових гуртків. Також було продемонстровано наявність аудиторії з відеопроєктором та комп'ютерні класи, де знаходяться здобувачі, Вони відповіли, що мають змогу користуватися програмним забезпеченням Moodle, MS Office 365, Teams. Крім цього, Ег було продемонстровано наявність масажних столів в ЗВО, гуртожитки, які мають відремонтовані кімнати, кухні та вбиральні. Для дозвілля та занять спортом в ЗВО існує спортивний майданчик, який також має масажні столи та медичний кабінет, де є можливість отримати долікарську допомогу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ході огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було продемонстровано інфраструктуру, яка використовується для навчання на даній ОП, а також підручники викладачів, які задіяні до викладання на даній ОП. Навчальний корпус облаштований Wifi. Під час демонстрації бібліотеки в ході огляду матеріально-технічної бази було надано інформацію, що здобувачі мають безкоштовний доступ до електронного репозитарію ЗВО (<https://evnuir.vnu.edu.ua/>), де містяться роботи НПП та здобувачів, дисертації, тощо. Також, в ході огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано можливість ЗВО оновлювати навчально-методичну базу власними зусиллями шляхом випуску власних підручників. На зустрічі зі студентським самоврядуванням ЕГ головою Наукового товариства аспірантів і студентів університету Пирог Веронікою було надано інформацію, що йде підготовка до щорічної наукової студентської конференції, а також, популяризація проведення академічної доброчесності серед студентської спільноти. Всі заходи, які проводяться студентським самоврядуванням висвітлено на їхній сторінці в Instagram (https://www.instagram.com/studrada_vnu/?hl=uk) та на сайті ЗВО у розділі "Дозвілля студентів" (<https://vnu.edu.ua/uk/dozvillya-studentiv>)

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На момент проведення акредитаційної експертизи, заняття в ЗВО відбувається в офлайн-режимі. Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було продемонстровано укриття в ЗВО, у корпусах, де навчаються здобувачі даної ОП, а також у спортивному майданчику. Укриття містять місця, всі учасники освітнього процесу можуть знаходитись під час повітряної тривоги. Крім цього, під час відео огляду ЕГ було продемонстровано вогнегасники та протипожежні сигналізації у кожному корпусі, а також плани евакуації. Також, на кожному поверсі ЗВО знаходиться вказівки щодо руху до укриття. На запит ЕГ було надано відеоогляд укриття (відповідь 2), де було продемонстровано посадкові місця, запаси води та медикаментів, а також антисептики та вогнегасник. Крім цього, укриття містить кімнату, де є телевізор та Wifi-роутер для забезпечення інтернету під час повітряної тривоги.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня підтримка здобувачів в ЗВО здійснюється деканатом, кафедрою, бібліотекою, де наявне методичне забезпечення за освітніми компонентами. Крім цього, за кожною групою прикріплений куратор, до якого група може звернутися у разі виникнення питань. Інформаційну підтримку надають органи студентського самоврядування стосовно проведення заходів в ЗВО, сайт ЗВО, спільноти ЗВО та факультету у соцмережах (<https://www.facebook.com/vnu.edu.ua/>, <https://www.facebook.com/groups/760975300607643/>, https://www.instagram.com/vnu_university/ https://www.instagram.com/studrada_vnu/?hl=uk) Консультативна підтримка здобувачів здійснюється викладачами, що задіяні на навчанні на ОП. Надання соціальної підтримки надається через соціальні стипендії, забезпечення умов проживання в гуртожитку. Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було продемонстровано спеціально відведені кімнати для проведення консультацій. Соціальна підтримка: продемонстровано оновлені кухні та вбиральні в гуртожитку, наявні соціальні стипендії, медичний центр ерготерапії. Крім цього, в ЗВО є можливість отримати психологічну підтримку безкоштовно за попереднім записом (<http://surl.li/bemnp>). Під час зустрічі за здобувачами, була надана інформація, що вони проінформовані стосовно можливості отримати психологічну допомогу. Також під час огляду матеріально-технічної бази Павлова О. М. звернула увагу ЕГ, що кафедра бере участь у благодійних аукціонах на допомогу ЗСУ та викупила там картину.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ході відеоогляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано пандуси для в'їзду в корпус, де відбувається навчання на ОП. В разі використання колісного крісла, в навчальному корпусі є ліфти, а також вбиральні для осіб з особливими потребами, в тому числі на спортивному майданчику. Крім цього, було продемонстровано таблички зі шрифтом Брайля. На сайті ЗВО також міститься технічна документація стосовно стану будівельних конструкцій стосовно доступу осіб з особливими освітніми потребами (<http://surl.li/dzdij>). Однак, на сайті ЗВО немає чіткого порядку супроводу інклюзивних осіб, що ускладнює пошук даної інформації. Також було продемонстровано ігрову зону для дітей здобувачів, На даній ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Порядок вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ ім Лесі Українки регламентується Положенні про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки (<http://tinyurl.com/w9vsk7pe>), де визначені основні терміни стосовно конфліктів, конфліктних ситуацій, конфлікту інтересів та прописано чітко порядок вирішення конфліктних ситуацій, зокрема, таких, що стосуються булінгу та сексуальних домагань. В ЗВО діє антикорупційна програма (<http://surl.li/kcmti>), та уповноважена особа з питань корупції (<http://surl.li/bhppq>). На зустрічі з ЕГ здобувачі надали інформацію, що конфліктних ситуацій у них не виникало, і вони обізнані стосовно порядку дії у таких ситуаціях. Крім цього, ними була надана інформація про скриньку довіри, куди вони можуть звернутись анонімно зі своїми скаргами.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база є розгалуженою, містить у собі можливості як для професійного розвитку здобувачів за ОП, так і можливості для дозвілля, заняття спортом та відпочинку та сприяє всебічному розвитку здобувачів. Наявність ігрових зон для дітей створює додаткові можливості для догляду за дітьми учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутність чітко прописаного порядку супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Рекомендація: відповідальним за матеріально-технічну базу у однорічний термін створити порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом, матеріально-технічна база ЗВО, як було видно з її відеоогляду знаходиться на етапі оновлення, і вона сприяє розвитку здобувачів як і в науково-освітній складовій, так і забезпечити їм дозвілля, а також провести благодійні заходи для підтримки ЗСУ. Знайдена ЕГ слабка сторона не несе суттєвого впливу на освітній процес в цілому. Враховуючи сильні та слабкі сторони, ЕГ оцінює дану ОП на Рівні В за Критерієм 7

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття ОП у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3QmzekG>), яке затверджене Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 15 від 24 грудня 2020р.), а також іншими документами: Пояснювальна записка до складання силабусу (сформована за рекомендаціями НАЗЯВО) (<https://bit.ly/3QqYXZh>), Пояснювальна записка до складання силабусу практики (<https://bit.ly/3FJU7kT>), Порядок формування ОП та НП підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями ВО денної (очної) та заочної форм навчання у ЗВО (<https://bit.ly/3QJoz52>), Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/40q5Vmo>), рішення засідань науково-методичної ради ЗВО (<https://ed.vnu.edu.ua/26-2>). У 2021 році створений навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (НМВЗЯВО) (<https://bit.ly/47j5Mmk>), який здійснює моніторинг, надає рекомендації з оновлення ОП. Перегляд ОП відбувається щорічно відповідно до визначених процедур внутрішнього забезпечення якості ВО. Начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Н.Балабуха на зустрічі 8 також підтвердила, що перегляд ОП здійснюється щорічно. ЕГ з'ясувала, що гарант ОП здійснює комунікації з академічною спільнотою, зі стейкхолдерами, спілкується зі здобувачами ВО та роботодавцями. За результатами перегляду можуть прийматись рішення щодо вдосконалення ОП, зокрема змін на рівні програми або в робочій програмі дисциплін. Однак вивчення думок випускників щодо удосконалення ОП ЕГ не виявила.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що здобувачі ВО беруть участь у процесі періодичного перегляду ОП та забезпечення її якості. При цьому мають місце такі форми впливу як: безпосередня участь або через органи студентського самоврядування. На зустрічі 4 (зі здобувачами ОП) та на зустрічі 5 (з представниками студентського самоврядування) учасники переконливо розповідали про особливості такої взаємодії: обговорення та онлайн-анкетування (<http://tinyurl.com/2h9f46ju>, <http://tinyurl.com/msa3ecvw>), участь ЗО у робочій групі з перегляду ОП, зустрічах зі стейкхолдерами (<http://tinyurl.com/42ba626f>, <http://tinyurl.com/33xwpbkm>). Крім цього, у ЗВО проводяться опитування здобувачів вищої освіти, що дозволяє оцінити якість надання освітніх послуг. Результати цих опитувань обговорюються на засіданнях кафедри, Раді ФЕУ, що свідчить про те, що думка студентів береться до уваги та має вплив на процес перегляду освітньої програми. Згідно зі Статутом університету, Положеннями про Вчені ради ЗВО та ФЕУ ЗО входять до складу цих рад і беруть участь у перегляді ОП. Голова Наукового товариства аспірантів і студентів університету В. Пірог підтвердила різні види діяльності представників студентського самоврядування, зокрема участь у засіданнях Вченої ради ЗВО та рад факультетів. Студентське самоврядування відповідно до Статуту університету (<https://bit.ly/3N6mhL7>) та Положення про студентське самоврядування у ВНУ імені Лесі Українки (<http://tinyurl.com/ycz93uk9>) бере участь в удосконаленні освітнього процесу, в заходах щодо забезпечення якості вищої освіти, у засіданнях стипендіальних комісій, в організації семінарів, наукових конференцій, круглих столів тощо. На зустрічі 5 представник студентського самоврядування ФЕУ Л. Євчук підтвердили, що беруть участь в аналізі зауважень та пропозицій, які надають студенти щодо удосконалення організації навчального процесу. Кожного семестру на засіданні студентської ради факультету, університету розглядаються результати опитування щодо внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу (<http://tinyurl.com/27f6rsdy>) (<https://bit.ly/3RguTQk>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановила, що роботодавці у певній мірі впливають на процес періодичного перегляду ОП та забезпечення її якості через співпрацю з ЗВО, приймають участь у обговореннях ОП та її рецензуванні. На ФЕУ створена Рада стейкхолдерів. Її члени залучаються до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості (<http://tinyurl.com/y397sjsc>). На зустрічі 6 представники роботодавців підтвердили співпрацю із ЗВО, та її різні форми. ЕГ не отримала переконливих аргументів про анкетування випускників щодо аналізу ОК, оцінювання якості ОП, надання рекомендацій та їх участі у діяльності Асоціації випускників. Кафедра співпрацює з Волинською ТПП, в освітньому просторі якої відбулася зустріч ЗО і НПП з Киричуком В. (<http://tinyurl.com/2b2h5twr>). Елементом покращення якості ОП є гостьові лекції роботодавців (<http://tinyurl.com/yуaww5bh>). За результатами пропозицій стейкхолдерів, гаранта та групи забезпечення приймаються рішення щодо змін ОП та ОК (<http://tinyurl.com/ym8a3bjn>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО має практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування своїх випускників освітньої програми. Моніторинг працевлаштування випускників ОП здійснюється у межах діяльності Асоціації випускників (<http://tinyurl.com/4ppras55>) на базі відділу молодіжної політики та соціальної роботи (<http://tinyurl.com/2c3mc27f>). Про це повідомляли на зустрічі 5 секретар студентської ради ВНУ імені Лесі Українки В. Антропова та голова Наукового товариства аспірантів і студентів ФЕУ А. Звірко. Кафедра проводить заходи з ознайомлення з можливостями працевлаштування (<http://tinyurl.com/4yw856pt>, <http://tinyurl.com/2zpj8ud>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО забезпечує зв'язок зі студентами, який відбувається через щосеместрове анкетування, опитування здобувачів ВО, зустрічі з гарантом ОП. Це дає можливість студентам висловлювати свої зауваження та пропозиції щодо освітньої програми та освітньої діяльності. На зустрічі 4 та зустрічі 5 здобувачі акцентували увагу на особливостях студентоцентрованого навчання, повідомили, що їм подобається організація навчання на ОП, вони вчасно повідомляються про додаткові можливості свого професійного розвитку і участі в різних видах активностей.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час попередньої акредитації спеціальності експертна комісія рекомендувала поліпшити якість підготовки майбутніх бакалаврів шляхом посилення стажування НПП (<https://is.gd/3Oe9DT>), активізації співпраці з провідними ЗВО України (<http://tinyurl.com/3axhv9tz>) та закордонними університетами (<http://tinyurl.com/ueh844ms>), наслідком чого стало впровадження програми Гостьовий професор (Ляшенко О., професор університету Лафборо, запрошений дослідник університету Севільї, професор ЛНТУ (<http://tinyurl.com/2na6dz7u>), Dariusz Sala з AGH University of science and technology in Krakow (Poland) (<https://is.gd/6bEt2H>), Йозеф Затько Й. (<http://tinyurl.com/3nshx7k8>)). Також враховані пропозиції, рекомендації ЕГ, ГЕР НАЗЯВО щодо акредитаційних справ ВНУ імені Лесі Українки (2020-2023 рр.). Зокрема враховано такі зауваження, як некоректність використання та рекомендації російськомовних джерел у силабусах ОК; необхідність конкретизації методів навчання і викладання, а також підходів до оцінювання знань здобувачів у силабусах освітніх компонентів. Отримані від усіх учасників освітнього процесу пропозиції і рекомендації обговорюються і по можливості враховуються під час реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості реалізації ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Академічна спільнота закладу вищої освіти виявляє сформовану культуру якості, що характеризується системним характером. Відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти покладена на керівників та підрозділи університету, що мають відповідні повноваження і обов'язки. Гарант, група забезпечення, завідувачка кафедри забезпечують реалізацію ОП (<http://tinyurl.com/yeuw6rpw>); декан координує ЗЯВО на ФЕУ (<http://tinyurl.com/y397sjsc>); Вчена рада ЗВО формує процедури внутрішнього ЗЯВО (<http://tinyurl.com/bdz92csm>). НМВЗЯВО координує роботу СП із організації внутрішньої системи ЗЯВО, здійснює аудит ОП, пропозиції з покращення ЗЯВО обговорюються Вченою та науково-методичною радами, ректоратом (<http://tinyurl.com/3prubdrm>). НДЧ ЗВО сприяє розвитку НДД НПП й ЗО (<http://tinyurl.com/3e8hfv8t>). Відділ ТЗН ЦІТКТ впроваджує сучасні інформаційні технології в освітній процес (<http://cit.vnu.edu.ua/>). Навчальний відділ спільно з відділом ЗЯВО моніторить якісні показники навчання ЗО, методичне й кадрове забезпечення ОП (<https://ed.vnu.edu.ua/>). Проводиться щосеместрове анонімне опитування щодо внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу, якості викладання дисциплін (<http://tinyurl.com/27f6rsdy>) (<https://bit.ly/3RguTQk>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ВНУ імені Лесі Українки з 2021р. функціонує навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти (НМВЗЯВО), який здійснює моніторинг, надає рекомендації з оновлення ОП, готує зразки ОП. Зразковою є практика розробки стандартів вищої освіти університету за всіма спеціальностями та спеціалізаціями початкового, першого, другого, третього рівнів вищої освіти відповідно до Національної рамки кваліфікацій. З метою всебічного забезпечення компетентностей і досягнення ПРН було посилено ОП новими освітніми компонентами (ОК23 Податкова система, ОК29 Кон'юнктура ринку, ОК33 Товарознавство, ОК34 Транскордонне співробітництво та безпека в підприємницькій діяльності), що дозволило врахувати актуальні потреби ринку і особливості транскордонного положення ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність активної участі випускників у заходах щодо удосконалення ОП. Незалежний відгук випускників може бути цінним джерелом інформації для покращення відповідності програми потребам ринку праці і розвитку відповідних навичок у ЗО. Обмеженість участі студентів у процесі перегляду освітньої програми. ЕГ рекомендує гаранту та членам робочої групи під час чергового перегляду ОП розширити залучення випускників і студентів до процесу оцінки ОП та внесення пропозицій; розвивати застосування форм дуальної освіти, що посилить практичну складову підготовки ЗО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОП у контексті критерію 8 ЕГ вважає, що відповідність ОП Критерію 8 є достатньою (з незначними недоліками, що можуть бути виправленими протягом року) і відповідає критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу знаходяться на сайті ЗВО, зокрема, розділі Нормативно-правова база (<https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>). Серед основних документів, що регулюють діяльність ЗВО можна відмітити наступні: Статут ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/Xp1zZM>), де вказані основні відомості стосовно діяльності ЗВО, Колективний договір ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/Vz86CZ>), Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки (<https://is.gd/oXlloq>), яке регламентує права та обов'язки учасників освітнього процесу та іншими документами. Проте, ЕГ відмічає, що перелік документів не є структурованим, що, на думку ЕГ, ускладнює пошук необхідних документів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проекти освітньої програми для обговорення, отримання пропозицій та зауважень викладено на офіційному веб-сайті ЗВО на вкладці Громадське обговорення (<https://is.gd/uAfK2C>). Разом із нею йде анкета для пропозицій і зауважень (<http://surl.li/qliah>), де можна вказати своє бачення стосовно розвитку даної ОП. На момент проведення акредитаційної експертизи нового проекту ОП не розроблено.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО на вкладці Каталог освітніх програм та вибіркового освітніх компонентів (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>) можна знайти будь-які ОП за факультетом, назвою, освітнім рівнем формою навчання та чинністю. Освітня програма, включаючи її цілі, компетенції, компоненти та очікувані результати навчання розміщені на офіційному сайті ЗВО (<http://tinyurl.com/5f68jnx3>). Крім цього, наявні ОП за 2020, 2021 і 2023 роки (<http://surl.li/qlijz>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявність швидкого та зручного пошуку освітніх програм на веб-сайті ЗВО дає можливість швидко отримати необхідну інформацію стосовно ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ не виявила слабких сторін у контексті Критерію 9

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом, ЗВО має достатній рівень публічності та прозорості у контексті діяльності. Чинні ОП знаходяться в сайті ЗВО, що дозволяє відстежити траєкторію розвитку даної ОП у часі. ЕГ відмічає відповідність підкритеріїв 9.1-9.3 вимогам Критерію, проте, взірцевих або інноваційних практик за даним критерієм не було знайдено. Враховуючи це, ЕГ вважає за доцільне оцінити дану ОП на Рівні В за Критерієм 9

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Навчальний план Птбд-2021_compressed.pdf	BBpun6eYahVK+TByUQOWPc7OHRAsOE/DNa9z9TY1A6o=
Додаток	ОПП 2021 Бакалавр птбд.pdf	GzLijPDHfQAU4jKO3gkf8tqdTRRUf2WqVZLhhdSSko=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Халіна Вероніка Юріївна

Члени експертної групи

Гончар Ольга Іванівна

Левченко Сергій Павлович